

Uwaga:

Kiedy uchyłek przeradza się w zapalenie uchyłków

Poniższy przykład pokazuje, że jako pielęgniarz odgrywasz ważną rolę we wczesnym rozpoznawaniu poważnych schorzeń.

Przykład z praktyki pielęgniarzkiej: Pacjentka pielęgniarki Doris od dłuższego czasu cierpi na naprzemienne zaparcia (zaparcia) i biegunkę. Podczas dzisiejszej wizyty pacjentka skarży się na silny ból brzucha po lewej stronie, a dodatkowo na nudności i gorączkę. Gdyby ból był zlokalizowany po prawej stronie, siostra Doris pomyślałaby o zapaleniu wyrostka robaczkowego. Ponieważ jednak dolegliwości występują po lewej stronie, natychmiast informuje o tym lekarza rodzinnego. Ten zleca przyjęcie pacjentki do szpitala. W szpitalu postawiono diagnozę zapalenia uchyłków. Ponieważ **zapalenie** uchyłków jest typową chorobą wieku podeszłego, bardzo ważne jest, aby jako opiekun znać jej objawy.

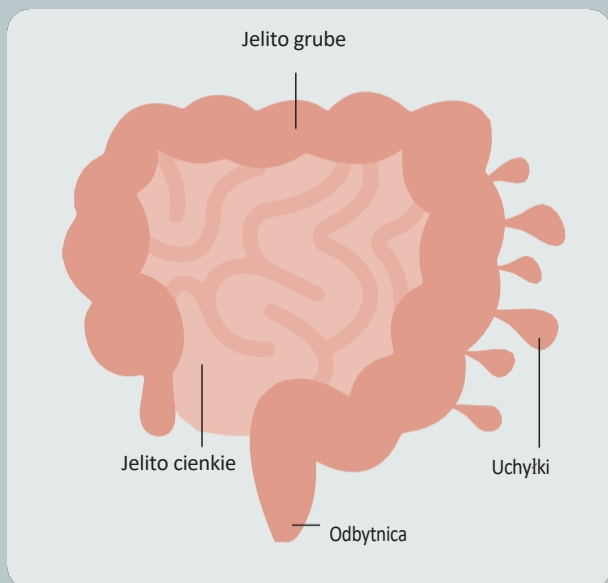

Czym są uchyłki?

Uchyłki to wybrzuszenia ścianek narządów jamistych. Mogą występować w różnych miejscach, np. w przełyku, żołądku, jelicie cienkim i grubym oraz pęcherzu moczowym. Najczęściej jednak uchyłki występują w jelicie grubym, zwłaszcza w lewej dolnej części brzucha.

Przyczyny uchyłków jelita grubego to zazwyczaj:

- dieta uboga w błonnik
- częste zaparcia
- postępujący wiek

Wraz z wiekiem tkanka łączna słabnie. Dlatego u młodszych osób uchyłki występują raczej rzadko, podczas gdy u około 65% osób powyżej 80. roku życia można wykryć uchyłki jelita grubego – niezależnie od płci.

Zapalenie uchyłków – gdy uchyłki ulegają zapaleniu

Jeśli uchyłki występują często, mówi się o uchyłkowatości (obecności wielu uchyłków). Często nie powoduje ona żadnych dolegliwości. Jeśli jednak resztki stolca i bakterie dostaną się do uchyłków, może dojść do zapalenia ściany jelita. Zapalenie to nazywa się zapaleniem uchyłków (zapalenie jednego lub kilku uchyłków).

UWAGA: Około 10–20% osób z uchyłkami rozwija w ciągu swojego życia zapalenie uchyłków.

Typowe objawy zapalenia uchyłków

Zapalenie uchyłków może pojawić się nagle. Częste objawy to:

- tępy, utrzymujący się lub nasilający się ból w lewej dolnej części brzucha
- silne skurcze brzucha i wrażliwość na ucisk
- nieregularne wypróżnienia (zaparcia, biegunka, wzdęcia)
- skurczowe wypróżnienia
- gorączka, nudności, wymioty
- problemy z oddawaniem moczu
- Wydzielina śluzowa lub krwawa z odbytu
- Wyczuwalne stwardnienie w lewej dolnej części brzucha („wałek”)

WAŻNE: W przypadku wystąpienia tych objawów należy niezwłocznie poinformować lekarza prowadzącego. W przypadku silnego bólu, wysokiej gorączki, nasilającego się stwardnienia brzucha lub pogorszenia ogólnego stanu zdrowia należy **natychmiast** wezwać pogotowie ratunkowe pod numerem 112.

Możliwe powikłania – bezpośrednie zagrożenie życia

Nieleczone zapalenie uchyłków może mieć poważne konsekwencje:

- Przebicie jelita (perforacja – pęknięcie ściany jelita)
- Zapalenie otrzewnej (zapalenie otrzewnej – stan zagrażający życiu)
- Ropnie (nagromadzenie ropy)
- Zwężenie jelita, a nawet niedrożność jelit (niedrożność jelit)
- Krwawienia
- Powstanie przetoki (nienaturalne połączenie, np. między jelitem a pęcherzem moczowym)

Szczególnie niebezpiecznym objawem jest twardy jak deska brzuch z silnym bólem i gorączką – stanowi to bezpośrednie zagrożenie życia.

Leczenie – w zależności od stopnia ciężkości

Terapia obejmuje zarówno leczenie ambulatoryjne, jak i pobyt w szpitalu. Około połowa pacjentów wymaga leczenia szpitalnego.

Łagodne zapalenie uchyłków

W łagodnych przypadkach leczenie często odbywa się ambulatoryjnie. Lekarz często przepisuje wtedy:

- antybiotyki,
- dietę bezpokarmową (rezygnację z jedzenia) lub dietę płynną,
- a następnie stopniowe wprowadzanie pokarmów (najpierw lekkostrawnych).

Wskazówki dotyczące opieki: wsparcie dla pacjentów z zapaleniem uchyłków

Jako opiekun możesz w znacznym stopniu przyczynić się do zapewnienia bezpiecznej opieki:

- Zawsze i n f o r m uj pielęgniarkę, jeśli pacjent skarży się na powyższe objawy lub zauważysz zmiany.
- Obse r w uj ból, gorączkę, wypróżnienia i ogólny stan pacjenta i natychmiast poinformuj pielęgniarkę o wszelkich niepokojących objawach.
- W spieraj swoich podopiecznych w higienie osobistej i codziennych czynnościach, ponieważ osoby cierpiące na zapalenie uchyłków są znacznie osłabione.
- Należy zadbać o to, aby pacjent przyjmował wystarczającą ilość płynów, zwłaszcza w przypadku gorączki lub biegunki.
- Jeśli pacjent cierpi na bóle brzucha, należy ułożyć go w taki sposób, aby jego ściana brzucha była rozluźniona (nogi zgięte, poduszka pod łydkami).
- Zawsze przestrzegaj zaleceń żywieniowych i dietetycznych, które lekarz prowadzący uzgodnił z personelem pielęgniarskim.

Po ustąpieniu stanu zapalnego ważne są następujące kwestie:

- dieta bogata w błonnik (po konsultacji z lekarzem)
- odpowiednie nawodnienie organizmu (zgodnie z zaleceniami lekarza)
- nie powstrzymywanie parcia na stolec
- regularna aktywność fizyczna w miarę możliwości

Ciężkie zapalenie uchyłków

W ciężkich przypadkach leczenie odbywa się wyłącznie w szpitalu:

- Odżywianie i podawanie leków dożylnie
- w razie potrzeby drenaż ropni
- zabiegi operacyjne, w niektórych przypadkach usunięcie fragmentu jelita

